

Landskap: Blekinge Upptecknat av: A.-B. Roseth
 Härad: Bojväkne Adress: Lund
 Socken: Bojväkne Naby Berättat av: Kandidat Wohlgest
 Uppteckningsår: 1942. Född år ..... i .....

Kandidat Wohlgests berättelser om. Då
 Oden gav Nicker i dracken en smedssa av
 guld. s. 1
 Skogsmyran. s. 2
 Nicker. s. 5
 Sjukdomar o lyften. s. 6
 Förväringa sig åt djävulen. s. 8.

ACC. N:R M. 8856 : /.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om då Oden gav Håkon i Marken en snusdosa av guld.

Emellan Hoby, Ronneby socken som begränsas av Vierydsåsen utbreder sig ett milsvitt skogsbälte från havet upp till höglandet. Då minnen från gamla tider mestadels äro försvunna från den öppna bygden i Hoby har dock traditionen levat kvar just där. Där levde i Hackarps marken för några decenier sedan Alfred i Marken som bodde i en liten stuga i Hackarps marken och till denna stuga gick en mycket dålig körväg -endast en gångstig. Han levde här ganska isolerad från den övriga världen och var helt gripen av gamla föreställningar. Det var han som först berättade det bl. a. om Odens jakt. Många gånger har han sett skogssnuvan fly för Oden. Hon sprang förtvivlad över stock och sten genom marken och håret stod rakt bakut bakåt från henne. Han kallade henne också ofta för skogsrået. En mera sam-

ACC. NR. M. 8856:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

samhängandeberättelse om Odens jakt förtäljde han för mig en stilla skymningsstund.

Håkon i Marken som hade ett torp och som var död på Alfreds tid, vred tillsammans med sin son hankar i marken-härmare bestämt på en berghäll vid gränsen mot Mörtjuksbyn. För att mjuka upp vidjorna som vredos i 8:or hade de gjort upp en eld. ^{gärdesgårdar}
(Till sådana hankar klyver man barrträd i långa längder "skior" och lägger dem mellan i marken nedslagna stakar som sammanhålls av i 8;or vridna ene- eller vidjekvisatr -hankar.

Håkon hade sällskap med sin son . De hörde då ett sus i skogen -hen förebådas alltid utav det-och på lätta fjät kom skogs-snuvan framspringande till elden över vilken hon värmdes sig sina händer.. Håkon hytte åt sonen att vara tyst ty han var det trolltyg i marken. Straxt därpå kom två hundar framspringande ur skogen nosande i skogssnuvans spår och fram till elden.

Håkon tog upp en brödkiva bröt den mitt itu och gav en halva

ACC. N:R M. 8856:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

till varje hund. Hundarna fortsätter sedan i skogssnuvanans spår . Efter en kort stund hördes ett nytt sus och en rödskäggig och enögd man kom framridande ur skogen och fram till Håken. "-Du skall inte ge mina ^uhänder mat, då jag är på jakt efter skogsnuvan, men du har ett gott hjärta och här har du som belöning", sade den rödskäggige mannen och gav Håken en snusdosa av guld. På min fråga vem den rödskäggige mannen var svarade Alfred att det var Oden.

Inte långt från Håken i marken bodde August Murare -tillnamnet hade han fått därför att han förrättade murningsarbete. Även han var fylld av skogarnas mystik. Jag frågade honom om han sett snusdosan som Håkon fått. Både han och Alfred hade sett dosan hos Håkens son och han drog icke på minsta sätt i tvivelsmål sannfärdigheten av att ~~snusdosan~~ snusdosan var en gåva av Oden.

ACC. N:R M. 8856:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skogssnuvan och August Murare voro gamla bekanta. Mycket ofta förvillade skogssnuvan honom. Han brukade då säga; "Nej, Goa frun, låt mig nu gå hem!" och ibland hittade jag då vägen men jag hörde hur hon skrattade bort på Hallarna. Men ibland hjälpte det inte med mindre än att han fick vända tröjan.

August var en stor fiskare. En söndag då han fiskade i Stiasjön hade han mycket dålig fisklycka. Han tog upp snus-ordentlig dosan för att taga sig en pris, då han såg tio kloliknande fingrar läggas på båtkanten och upp ur vattnet höjde sig en gestält drypande av vatten med håret hängande utför axlar och ned för ansiktet. Håret liknade sjögräs. Han lutade sig ned över båten, stack näsan i Augusts snusdosa drog ett djupt andetag.

" Han tog vartenda snusekorn men bra med fisk fick jag tills frun kom hem." -"Men vem var frun?" frågade jag. -"Skogssnuvan förstås", svarade August. Mannen var givetvis näcken.

Sedan brukade fiskaren lägga snus på "vasarna" för att få fisk

ACC. N:R M. 8856:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ofta
En gång då August var barn vandrade man som man brukade göra till Ronneby över Vierydsån på den väg som Kung Harald Hildetand påstods ha gått, över Kungsbron (sen urminnestid låg där ett par stockar över ån som kallades så.) till Ronneby socken för att arbeta. När man kom till ett fall vid Vierydsån där man skulle gå över fann man ett litet barn vid åkanten. Barnet skrek och jämrade sig. En av kvinnorna skyndade sig genast fram för att ta hand vård om barnet om den lille. En man i sällskapet som var en "förståndig" karl hejdade ~~deek~~ henne genom att ta henne i armen. Han tog en stake och petade på barnet och skuffade till barnet mot åkanten och till sist kunde han med staken kasta ut barnet i strömmen, då hörde de ett högt skra "Hade kvinnan", förklarade August, "tagit barnet hade Näcken hoppat ner i strömmen med henne.

ACC. N:R M. 8856:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skräddarnes Lina var specialist på att bota sjukdomar.

Man skall ta boten där man fått soten.

Om modern kröp genom en "fölahomma" gick smärtorna vid födsel på mannen och barnet blev lätt under trollenas våld och blev varulv. De kunde skyddas med långtgående försiktighetsåtgärder före kristnandet, stål i vattnet och Guds ord.

Om barnet fått ett märke som uppkommit då modern åsett en eldsvåda kunde lytet försvinna genom att man tog kol pulvriserade det och gav till barnet i vatten.

Kvistbölder kunde botas genom att modern lade barnet i en kista och satte sig på denna och åt upp en smörgås.

Kvistbölder?

Min egen brorson -5 år gammal blev botad av Skräddarens Lina fån utslag i form av kvisslor genom att hon tog sädesstubb som

ACC. N:R M. 8856:7

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kokades och dekokten sedermera gavs åt barnet. Modern hade nämligen oförsiktigt nog under havandeskapet satt sig på en stubbåker. Det hela var en hemlighetsfull ceremoni som man försökte hemlighålla för mig.

Krusigt hår fick barnet genom att man slog badvattnet från den nyfödde under en krusbärsbuske. Det var oerhört oförsiktigt att slå ut badvattnet under var himmel. Helst skulle det slås ut under ett uthus.

Likaledes var det farligt om den havande kvinnan skrek ut något genom från en dörr eller ett fönster då huvudet var o-
betäckt, då fick barnet "fönster-eller dörrskrik". Lina kunde aldrig förstå att barnen voro "riktiga" då mödrarna nu för tiden aldrig iakttog några försiktighetsmått. Botandet av sjukdomar och lyte samt skjutandet av villappaskott fanns kvar i Hoby

ACC. N:R M. 8856:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

socken ännu på 1920-talet.

På 1920-talet var det en gubbe som försvor sig åt djävulen. Han blandade på julaftonen 7 sorters blommor som ~~en~~ han plockat midsommarafton och detta pulvriserades och blandades med krut. Gumman vaknade och blev rent förskräckt då hon hörde mannen sälja sig till djävulen mot ära, makt och rikedom. Han vände sig till kyrkoherde Hanell för att få hjälp av honom.